

Просветни преглед, 10/2012.

СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

Годишњи фонд часова:

96

Разред:

четврти

Циљеви предмета

1. Проширивање и продубљивање знања о српском књижевном језику;
2. Развијање и неговање језичке културе, поштовање правила књижевног (стандардног) језика у усменом и писаном изражавању;
3. Подстицање ученика на усавршавање говорења, писања и читања, као и неговање културе дијалога;
4. Оспособљавање за ефикасно комуницирање;
5. Оспособљавање ученика да користе стручну литературу и језичке приручнике;
6. Продубљивање и проширивање знања о српској и светској књижевности;
7. Оспособљавање за интерпретацију књижевних текстова;
8. Унапређивање књижевних знања и читалачких вештина;
9. Упознавање и проучавање репрезентативних дела српске и опште књижевности, књижевних жанрова, књижевноисторијских појава и процеса у књижевности;
10. Унапређивање знања о сопственој култури и културама других народа;
11. Развијање хуманистичког и књижевног образовања и васпитања на најбољим делима српске и светске културне баштине;
12. Упућивање ученика на истраживачки и критички однос према књижевности;
13. Обезбеђивање функционалних знања из теорије и историје књижевности;
14. Развијање трајног интересовања за нова сазнања.

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Савремена поезија	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање са одликама савремене поезије, њеним представници-ма и делима 	<ul style="list-style-type: none"> • наведе обележја савремене поезије • тумачи песничка дела износећи доживљаје, запажања и образложења о њима • изведе закључак о карактеристикама песничког језика, мотивима и форми у обрађеним песмама 	<ul style="list-style-type: none"> • Одлике савремене поезије • Избор из светске лирике 20. века (Превен, Ахматова, Цветајева, Бродски) • Васко Попа: „Каленић“, „Манасија“, „Кора“ (избор из циклуса Списак) • Миодраг Павловић: „Научите пјесан“, „Реквијем“ (или две песме по избору) • Десанка Максимовић: 	<ul style="list-style-type: none"> • На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања. <p>Облици наставе Предмет се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теоријска настава (96 часова)

			<p>„Тражим помиловање“ (избор)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Бранко Миљковић: „Поезију ће сви писати“ • Стеван Раичковић: „Камена успаванка“ (избор) • Процена остварености исхода 	<p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Теоријска настава се реализује у учионици <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Могућност обраде савремене драме кроз повезивање са другим медијима - драмски текст као позоришна представа, радио драма или ТВ драма
Савремена проза	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање са књижевнотеоријским појмовима, специфичностима савремене прозе, њеним представницима и делима 	<ul style="list-style-type: none"> • именује различите прозне врсте и приповедне поступке • тумачи дело у складу са његовим жанровским особеностима • интегрише лично искуство током читања и тумачења дела • вреднује дело износећи аргументе 	<ul style="list-style-type: none"> • Структурни чиниоци прозног књижевноуметничког дела и типологија романа • Есеј. Исидора Секулић: „О култури“, • Иво Андрић: „Разговор с Гојом“ или „О причи и причању“ • Приповетка. Бранко Ћопић: „Башта сљезове боје“ (избор) • Данило Киш: „Енциклопедија мртвих“ • Борхес: „Чекање“ • Роман. Албер Ками: „Странац“ • Иво Андрић: „Проклета авлија“ • Владан Десница: „Прољећа Ивана Галеба“ (одломак по избору као пример за роман-есеј) • Меша Селимовић: „Дервиш и смрт“ • Добрица Ћосић: „Корени“ • Добрица Ћосић: „Време смрти“ (избор одломака) • Књижевна критика. Петар Џаџић: „О Проклетој авлији“ • Процена остварености исхода 	<p>Оцењивање</p> <p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. праћење остварености исхода 2. тестове знања <p>Оквирни број часова по темама</p> <ul style="list-style-type: none"> • Савремена поезија (14 часова) • Савремена проза (29 часова) • Савремена драма (8 часова) • Класици светске књижевности (8 часова) • Синтакса (9 часова) • Правопис (6 часова) • Култура изражавања (22 часа)

Савремена драма	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање са основним одликама савремене драме, представници-ма и делима 	<ul style="list-style-type: none"> увиди разлику између традиционалне и савремене драме упореди драмски књижевни текст са другим облицима његове интерпретације формулише личне утиске и запажања о драмском делу 	<ul style="list-style-type: none"> Одлике савремене драме С. Бекет: „Чекајући Годоа“ Душан Ковачевић: „Балкански шпијун“ Драмска књижевност и други медији - Б. Пекић: „Чај у пет“ или А. Поповић: „Развојни пут Боре шнајдера“ или Љ. Симовић: „Путујуће позориште Шопаловић“ Процена остварености исхода 	
Класици светске књижевности	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање са писцима и делима светске књижевне баштине 	<ul style="list-style-type: none"> препозна свевременост обрађених тема тумачи дела износећи своја запажања и утиске и образложења о њима 	<ul style="list-style-type: none"> В: Шекспир: „Хамлет“ Е. А. По: „Гавран“ Ф. М: Достојевски: „Злочин и казна“ Процена остварености исхода 	
Синтакса	<ul style="list-style-type: none"> Систематизовање знања из синтаксе 	<ul style="list-style-type: none"> одреди синтаксичке јединице и њихову функцију одреди типове независних и зависних реченица, типове синтагми и типове напоредних конструкција разуме појам конгруенције познаје систем глаголских облика 	<ul style="list-style-type: none"> Синтаксичке јединице (комуникативна реченица, предикатска реченица, синтагма, реч) Основне реченичне и синтагматске конструкције 	
	<ul style="list-style-type: none"> 	<ul style="list-style-type: none"> 	<ul style="list-style-type: none"> Падежни систем и његова употреба. Предлошко-падежне конструкције Конгруенција. Синтакса глаголских облика. Систем зависних реченица, Систем независних реченица (обавештајне, упитне, узвичне, заповедне и жељне)Напоредне конструкције. Појам напоредног односа. Главни 	

			<p> типови напоредних конструкција (саставне, раставне, супротне, искључне, закључне и градационе)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Процена остварености исхода 	
Правопис	<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање ученика за примењивање знања из језика и правописа у складу са језичком нормом 	<ul style="list-style-type: none"> • примени правописне знаке у складу са језичком нормом • употреби знаке интерпункције у складу са језичком нормом 	<ul style="list-style-type: none"> • Правописни знаци • Општа правила интерпункције у реченици 	
Култура изражавања	<ul style="list-style-type: none"> • Усавршавање културе изражавања и неговање интересовања за праћење културних садржаја и критички однос према њима, као и оспособљавање за операционализацију функционалних стилова 	<ul style="list-style-type: none"> • напише есеј поштујући структуру ове књижевне врсте • састави биографију, молбу, жалбу, приговор... • процењује вредност понуђених културних садржаја 	<ul style="list-style-type: none"> • Лексичке вежбе • Стилске вежбе • Писање есеја • Говорне вежбе • Школски писмени задаци 4x2+2 • Административни функционални стил (писање молбе, жалбе, биографије) 	

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

- Грађанско васпитање/Верска настава
- Социологија са правима грађана